

Intervju med Håkan Delin

ÅSA STEINHOLTZ

Håkan Delin. FOTO: HANS BISTER

Hur länge har du sysslat med fågelskådning och hur kom det sig att du började intressera dig för fåglar?

Jag har varit intresserad av fåglar så länge jag kan minnas, långt innan jag kunde läsa. Jag kan inte erinra mig något speciellt som väckte mitt intresse, det bara fanns där. Till en början var nog fågelskådandet ganska begränsat till somrarna, på familjens sommarställe i Hälsingland. Eftersom inte ens Durangos bok fanns på den tiden, krävde artbestämningarna ibland ett visst mått av efterforskning. En ofta anlitad källa var professor Einar Lönnbergs Sveriges ryggradsdjur, del 2, Fåglarna. Tyvärr saknade den illustrationer. Från och med tioårsåldern fick jag följa med min storebror Anders på cykelturer ut ur Stockholm på våren och hösten. Anders var också intresserad av fåglar, dock inte lika monomant som jag, så vi var tidigt ganska jämspelta.

Hur mycket tid lägger du ned på skådning och vad gör du vid sidan av?

När jag arbetade som läkare ägnade jag mig åt fågelskådning (och med detta menar jag inte notering av blåmesar) 115–125 dagar

per år. Då hade jag full mottagning hela arbetsveckan, utan möjlighet att sätta lapp på luckan. Nu är jag pensionär sedan fem år tillbaka, men jag skådar inte mer för det. Jag vill nämligen skåda betongfritt, och då brukar det bli 13–38 mil per gång. Skulle sådana turer göras dagligen, skulle varken plånboken eller atmosfären må särskilt bra.

Favoritfågellokalen – var skådar du helst i Uppland, Sverige och världen?

Om vintrarna handlar det ofta om åkerslätter med kungsörnar, i april lockar skogarna uppåt Dalälven oemotståndligt, och i september är Hjälstaviken en svårslagen lokal. Utanför Uppland är Ottenby nummer ett om hösten. Vid kallluftsinbrott och nordostlig vind bör man dock göra halt vid Revsudden. Och vid västliga stormar vill jag förstås gärna fara till Västkusten. Där gillar jag Laholmsbukten bäst, men vid vind från sydväst är naturligtvis Hönö bättre. Om vintrarna är alltid Hallandskusten givande, på vårvintern är en skidsemester i Härjedalen sällan fel, och i maj kan Lappland bjuda på fantastiska upplevelser. Utomlands har jag koncentrerat mig på

Europa, närmast Asien norr om tropikerna – jag tycker det är trevligt med fåglar som har gamla välkända namn, fåglar som man har en rimlig chans att se i Sverige.

Vilken typ av fågelskådning föredrar du?

Fågelskådning med kikare och tub, inte fågelfångst och ringmärkning (även om jag gärna tittar på en fågel som någon annan fångat). Vad gäller lokaler och miljöer har jag alltid försökt variera mig så mycket som möjligt; har varvat skog, slättsjöar, kuster och fjäll så gott jag kunnat. Det är viktigt för mig att den omgivande naturen är vacker. Och eftersom jag inte gillar att planera långt i förväg, skådar jag som regel ensam. Helst ska det vara skådning i stora, sammanhängande sjöar; det gäller ju att göra skäl för den bensin man bränner. Dessutom har jag märkt, att snabba raider sällan blir särskilt minnesvärda, även om de skulle inbringa en raritet. Men tyvärr har man ju inte alltid så mycket tid till sitt förfogande som man skulle önska.

Är du en kryssare? Vilka listor har du och hur håller du ordning på dina kryss?

Jag vill gärna påstå att jag kryssar mindre än de flesta. Jag nobbade t.ex. trädmåsen och dvärggröddrommen i förfjöl och kohägrarna i fjöl, tycker inte att allt måste ses i Sverige. Jämfört med de ystert hoppande småtrapparna på Extremaduras soldränkta slätter var det fasanhönelika kräk, som smög omkring vid Norra Hyn, rena skämtet. Men jag har i alla fall en Sverigelista, och jag minns många regelrätta drag med stort välbehag, t.ex. rosenmåsen vid Unda, azurmesen vid Sörnoret, skorstensseglaren vid Gårdby, albatrossen vid Kattvik och piparsnäppan vid Kråk – idel stora folkfester.

Hur många Sverigekryss respektive Upplandskryss har du?

Jag räknar efter och finner att jag nu har 395 Sverigekryss och 298 Upplandskryss (299 om man inte mörkat en taigasångare ute på Svenska Högarne).

Vilket är ditt bästa fågelminne?

Det finns mycket att välja på, men jag fastnar för Padjelanta i augusti fjälluggleåret 1978, eftersom oddsen var så dåliga då (artrit i knäna, improviserad uttryckning, inget tält) men utfallet ändå blev så lyckosamt (remission i knäna, inget regn, fjällugglor överallt).

... och ditt värsta?

Det var rätt trist att en hel dag sitta vid Hornborgasjön och kikargranska 10 000 tornsvalor, som outtröttligt snurrade runt, runt över vassar och vatten (man hade sett en taggstjartseglare där dagen innan).

Har du en favoritart?

Ska någon enda väljas, så får det bli någon av de stora falkarna; deras jakter är så sevärda. Och det är ju inte bara falkens framfart som imponerar då, de kollektiva panikreaktionerna hos fåglarna runt omkring är en minst lika stor del av showen. Jag sätter jaktfalken som nummer ett; den kan sätta en ruggig fart i planflykt, och den kan få en hel familj sädgäss att dimpa till marken som stenar. Men unga pilgrimsfalkhonor kan konkurrera. De är så stora, att de attackerar det mesta, och de är så oerfarna, att de oftast missar bytet och därför måste försöka igen, gång på gång.

Vad skulle vara en drömbes för dig?

Länge var det fjällugglans spelflykt, men den har jag faktiskt sett nu, i Kanada. Men något jag drömmer om är att helt oförhoppandes en dag i slutet av juli få se en riktigt stor plogmyrspovar (170 ex. eller så) sträcka över på någon anonym plats i Västmanland, på väg ned till Waddensee. Att en sensommar i Lappland få se tallbitar i juvenil dräkt är också något jag har på önskelistan. Jag är inte säker på att de ser ut som på planschen i BWP.

Viken tror du blir nästa art för landskapet Uppland?

Jag klipper till med bruntrast.

Finns det någon Upplandsskådare som du skulle vilja veta mer om?

Stickan Holmstedt.